UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2022/298

z 21. októbra 2021

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2019

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2019,

— so zreteľom na správu o vyšetrovaní agentúry Frontex na účely zistenia potrebných skutočností v súvislosti s údajným porušovaním základných práv, ktorú vypracoval Výbor Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci;

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

— so zreteľom na druhú správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0270/2021),

A. keďže všetky orgány, úrady a agentúry Únie by mali byť transparentné a v plnej miere by sa mali zodpovedať občanom Únie za využívanie finančných prostriedkov, ktoré im boli zverené;

B. keďže úloha Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o udeľovanie absolutória za plnenie rozpočtu, je vymedzená v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a v nariadení (EÚ, Euratom) 2018/1046 ([1]) a v delegovanom nariadení (EÚ) 2019/715 ([2]);

1. zdôrazňuje význam zodpovedného a transparentného konania pri plnení rozpočtu Únie;

2. pripomína úlohu Európskeho parlamentu v rámci postupu udelenia absolutória, ktorý sa riadi ZFEÚ, nariadením (EÚ, Euratom) 2018/1046 a rokovacím poriadkom Európskeho parlamentu;

3. pripomína, že Európsky parlament 28. apríla 2021 prijal rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2021/1613 ([3]), ktorým sa odkladá rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2019; vyzýva agentúru, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium pravidelne podávala správy o prijatých opatreniach a harmonograme vykonávania odporúčaní uvedených v uznesení (EÚ) 2021/1615 ([4]); vyzýva agentúru, aby tieto správy predkladala štvrťročne, na žiadosť orgánu udeľujúceho absolutórium;

4. berie na vedomie, že agentúra pripravila počiatočný plán na zabezpečenie kontinuity činností a že v čase odpovede agentúry bol plán predmetom konečného doladenia s cieľom prijať ho do konca druhého štvrťroka 2021; vyzýva agentúru, aby predložila orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o stave vykonávania svojho plánu na zabezpečenie kontinuity činností;

5. víta pokračujúce úsilie agentúry o vytvorenie registra všetkých dokumentov, ktoré agentúra vypracúva, v súlade so svojou transformáciou a digitalizáciou; víta skutočnosť, že agentúra aktívne zverejnila kľúčové dokumenty na svojej webovej stránke a sprístupnila ich prostredníctvom registra prístupu verejnosti k dokumentom; vyzýva agentúru, aby naďalej zlepšovala prístup verejnosti k dokumentom a aby sa v budúcnosti zdržala vymáhania – niekedy

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/715 z 18. decembra 2018 o rámcovom nariadení o rozpočtových pravidlách pre subjekty zriadené podľa ZFEÚ a Zmluvy o Euratome a uvedené v článku 70 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 (Ú. v. EÚ L 122, 10.5.2019, s. 1).

([3]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu (EÚ, Euratom) 2021/1613 z 28. apríla 2021 o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2019 (Ú. v. EÚ L 340, 24.9.2021, s. 324).

([4]) Uznesenie Európskeho parlamentu (EÚ) 2021/1615 z 29. apríla 2021 s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2019 (Ú. v. EÚ L 340, 24.9.2021, s. 328).

neprimeraných – nákladov na externých právnikov od žiadateľov v súdnych konaniach týkajúcich sa žiadostí o prístup k informáciám; v tejto súvislosti pripomína, že v uznesení (EÚ) 2021/1615 sa agentúra vyzýva, aby stiahla svoju požiadavku týkajúcu sa úhrady právnych poplatkov vo veci Všeobecného súdu T-31/18; konštatuje, že súd znížil právne poplatky porovnaní s pôvodnými požiadavkami agentúry; pripomína agentúre, aby konala v súlade so zásadou správneho finančného riadenia, pokiaľ ide o dodržiavanie súdnych príkazov i pokiaľ ide o to, aby takýmito prípadmi nepoverovala externých právnikov; vyzýva agentúru, aby sa vyhla neprimerane vysokým právnym nákladom a zabezpečila, aby ich vymáhanie zostalo v rámci prijateľných limitov v budúcnosti;

6. pripomína závery stanoviska Výboru Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci z 25. februára 2021, ktoré viedli k odloženiu udelenia absolutória za plnenie rozpočtu agentúry za rozpočtový rok 2019, „kým agentúra tieto prvky náležite nevysvetlí a nepredloží a kým úrad OLAF neukončí vyšetrovanie“; zdôrazňuje skutočnosť, že odkladom udelenia absolutória poskytol Európsky parlament agentúre ďalších šesť mesiacov na to, aby reagovala na rôzne prvky, ktoré boli vypracované v uznesení (EÚ) 2021/1615;

Nezrovnalosti s výdavkami identifikované Dvorom audítorov

7. pripomína zistenie Dvora audítorov týkajúce sa dohôd o financovaní operačných činností, podľa ktorého úhrada výdavkov súvisiacich s vybavením naďalej vychádzala zo skutočných nákladov, a súvisiacu otázku nedostatku podporných dôkazov, ako sú faktúry; pripomína, že tento problém bol zistený aj v absolutóriu za rok 2018, keď Dvor audítorov odporučil použiť prístup založený na jednotkových nákladoch; konštatuje, že prístup založený na jednotkových nákladoch je zjednodušenou možnosťou vykazovania nákladov, v prípade ktorej sa cena za používanie ťažkého technického vybavenia vymedzuje na základe vopred vymedzenej metodiky, čím sa prekonajú problémy spojené s úhradou skutočných nákladov; víta skutočnosť, že agentúra uskutočnila pilotný projekt týkajúci sa prístupu založeného na jednotkových nákladoch v prípade ťažkého technického vybavenia, a to s dvomi členskými štátmi; konštatuje, že pilotné projekty týkajúce sa ťažkého technického vybavenia odhalili, že prístupom založeným na jednotkových nákladoch sa zvýšili celkové náklady, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že agentúra dospela k záveru, že prechod na jednotkové úhrady v prípade ťažkého vybavenia nie je uskutočniteľný; vyjadruje poľutovanie nad tým, že problém nedostatku podporných dôkazov sa týmto nerieši, a pripomína agentúre, aby neschvaľovala úhrady v prípade žiadostí o preplatenie nákladov, ktoré nie sú podložené faktúrami; vyzýva agentúru a Komisiu, aby preskúmali odporúčanie Dvora audítorov a prediskutovali s ním výsledky pilotných projektov, pokiaľ ide o prístup založený na jednotkových nákladoch na ťažké technické vybavenie, s cieľom zistiť, ako možno vyriešiť problém chýbajúcich podporných dôkazov; pripomína agentúre a Komisii, že vo všeobecnosti je potrebné vyhnúť sa akejkoľvek zbytočnej byrokratickej záťaži;

8. berie na vedomie odpoveď agentúry orgánu udeľujúcemu absolutórium, pokiaľ ide o preskúmanie jej mechanizmov týkajúcich sa platieb na výstavbu a o výzvu, aby zabezpečila súlad so zásadami správneho finančného riadenia; berie na vedomie, že agentúra uviedla, že mechanizmus na predchádzanie nekontrolovaným platbám v rámci predbežného financovania bol zavedený v celom finančnom cykle; poznamenáva, že agentúra oznámila, že všetci projektoví manažéri, operační a finanční aktéri, ktorí sa zaoberajú zariadeniami v ústredí agentúry, dostali pokyn, aby takéto platby neschválili a nezačali, a že finanční overovatelia boli poverení odmietnuť takéto platby v rámci predbežného financovania a odporučiť povoľujúcim úradníkom, aby ich tiež odmietli;

Osobitná správa Dvora audítorov č. 08/2021: Podpora na riadenie vonkajších hraníc poskytovaná agentúrou Frontex: zatiaľ nie je dostatočne účinná

9. so znepokojením berie na vedomie zistenia Dvora audítorov uvedené v jeho osobitnej správe č. 08/2021 s názvom Podpora na riadenie vonkajších hraníc poskytovaná agentúrou Frontex: zatiaľ nie je dostatočne účinná ([5]); poukazuje na to, že audit sa vzťahoval na obdobie od konca roka 2016, keď nový mandát agentúry nadobudol účinnosť podľa nariadenia (EÚ) 2016/1624 ([6]), do konca roka 2020, a preto úplne pokrýval rok 2019 tohto postupu udeľovania absolutória, nezohľadnil však niektoré nedávne kroky, ktoré agentúra vykonala na splnenie svojho mandátu; berie na vedomie, že analýza dodržiavania základných práv agentúrou nebola zahrnutá do osobitnej správy Dvora audítorov, keďže by si to – vzhľadom na zložitosť veci – vyžadovalo osobitný audit; žiada Dvor audítorov, aby v budúcnosti vykonal takýto osobitný audit;

([5]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_08/SR_Frontex_SK.pdf

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1624 zo 14. septembra 2016 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES (Ú. v. EÚ L 251, 16.9.2016, s. 1).

10. so znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 08/2021 zistil niekoľko nedostatkov týkajúcich sa hlavných činností agentúry uvedených Dvorom audítorov, konkrétne monitorovania situácie, analýzy rizík, posúdenia zraniteľnosti, spoločných operácií a rýchlych pohraničných zásahov, návratových operácií a odbornej prípravy agentúry, ako aj nedostatok posúdení potrieb a vplyvu pred exponenciálnym zvýšením výdavkov agentúry; vyjadruje tiež znepokojenie nad tým, že agentúra neprijala všetky opatrenia potrebné na prispôsobenie svojej organizácie tak, aby v plnej miere vykonávala svoj mandát podľa nariadenia (EÚ) 2016/1624; ďalej poznamenáva, že Dvor audítorov poukázal na významné riziká súvisiace s mandátom agentúry podľa nariadenia (EÚ) 2019/1896 ([7]); pripomína, že mandáty agentúry z rokov 2016 a 2019 sa čiastočne prekrývajú, čo by mohlo mať potenciálny vplyv na ich vykonávanie, ako zistil Dvor audítorov;

11. konštatuje, že len dva roky po nadobudnutí účinnosti nariadenia (EÚ) 2016/1624 Komisia predložila návrh nového nariadenia pre agentúru, a to bez posúdenia vplyvu takéhoto nového právneho predpisu; vyzýva Komisiu a agentúru, aby urýchlene našli primerané riešenie na zabezpečenie riadneho a včasného vykonávania mandátu agentúry podľa nariadenia (EÚ) 2019/1896; naliehavo vyzýva Komisiu a Dvor audítorov, aby pravidelne posudzovali výsledky agentúry a členských štátov s cieľom identifikovať oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie, a to aj v príslušných právnych základoch pre činnosti agentúry, ako aj vzhľadom na dosiahnuté výsledky a vplyvy;

12. so znepokojením berie na vedomie záver Dvora audítorov, že operačné správy agentúry neinformujú orgány s rozhodovacími právomocami primerane, pretože neobsahujú informácie o skutočných nákladoch a výkonnosti;

13. so znepokojením berie na vedomie záver Dvora audítorov, že hoci je zavedený funkčný rámec na výmenu informácií s cieľom poskytovať relevantné informácie o situácii na vonkajších hraniciach a podporovať riadenie nelegálneho prisťahovalectva, nefungoval dostatočne dobre na to, aby poskytoval presnú, úplnú a aktuálnu situačnú informovanosť na vonkajších hraniciach Únie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ešte nebol vytvorený primeraný rámec na výmenu informácií týkajúci sa cezhraničnej trestnej činnosti, čo má vplyv na schopnosť agentúry a členských štátov rýchlo reagovať na všetky zistené hrozby; konštatuje, že agentúra odosiela včasné a relevantné informácie o migrácii týkajúce sa situácie na vonkajších hraniciach a poskytuje informácie o konkrétnych udalostiach; je však znepokojený vážnymi nedostatkami oslabujúcimi úplnú situačnú informovanosť na vonkajší hraniciach Únie, akými sú nedostatok informácií, technických noriem pre vybavenie hraničnej kontroly, chýbajúci spoločný katalóg na oznamovanie cezhraničnej trestnej činnosti, nedostatok informácií o situácii na vzdušných hraniciach EÚ v takmer reálnom čase a oneskorenia pri aktualizácii spoločného integrovaného modelu analýzy rizík; zdôrazňuje, že tieto pripomienky nemožno pripísať výlučne agentúre, ale je potrebné ich napraviť spoločne s členskými štátmi a Komisiou, najmä pokiaľ ide o spoločný integrovaný model analýzy rizík, keďže existujú značné rozdiely v podávaní správ medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o frekvenciu, formát, údaje alebo vymedzenie prípadov; opakuje výzvu orgánu udeľujúceho absolutórium vyjadrenú v uznesení (EÚ) 2021/1615 na zlepšenie monitorovania a podávania správ, pokiaľ ide o situáciu a incidenty na hraniciach Únie, a to aj v súvislosti s možným porušovaním ľudských práv;

14. berie na vedomie záver Dvora audítorov, že do nariadenia (EÚ) č. 1052/2013 ([8]) neboli zahrnuté všetky príslušné orgány (napr. colné orgány);

15. berie na vedomie záver Dvora audítorov, že nariadením (EÚ) 2019/1896 sa zaviedli významné dodatočné požiadavky na podávanie správ, ktoré si vyžadujú automatizáciu prenosu údajov z členských štátov do databázy systému EUROSUR; poukazuje na vyjadrenie členských štátov, že priame zapojenie agentúry do takejto automatizácie ešte nie je zrejmé;

16. vyjadruje znepokojenie nad zistením Dvora audítorov, že agentúra neposkytla primerané informácie o vplyve svojich činností ani nákladoch na ne; že agentúra nevykonala dôkladné hodnotenie spoločných operácií, nevysvetlila žiadnu odchýlku ani neidentifikovala vplyv chýbajúcich zdrojov a neposkytla informácie o skutočných nákladoch na svoje spoločné operácie; zdôrazňuje, že agentúra má povinnosť poskytovať primerané informácie o vplyve svojich činností a nákladoch na ne s cieľom zabezpečiť transparentnosť a zodpovednosť;

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

([8]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1052/2013 z 22. októbra 2013, ktorým sa zriaďuje európsky systém hraničného dozoru (EUROSUR) (Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, s. 11).

Podmienenosť

17. konštatuje, že Komisia a agentúra prijali alebo čiastočne prijali všetky odporúčania Dvora audítorov; vyzýva agentúru, aby komplexne a včas riešila a vykonávala odporúčania Dvora audítorov a informovala orgán udeľujúci absolutórium o pokroku pri vykonávaní týchto odporúčaní; vyzýva rozpočtový orgán, aby časť rozpočtových prostriedkov agentúry na rok 2022 začlenil do rezervy, ktorá môže byť k dispozícii, ak sú splnené tieto podmienky:

    a) v súlade s článkom 110 nariadenia (EÚ) 2019/1896 sa v platovej triede AD prijmú zostávajúci 20 členovia monitorovacej skupiny pre základné práva;

    b) v súlade s článkom 107 nariadenia (EÚ) 2019/1896 sa prijmú traja zástupcovia výkonného riaditeľa;

    c) riadiaca rada agentúry prijme podrobný postup vykonávania článku 46 nariadenia (EÚ) 2019/1896;

    d) v súlade s odporúčaniami pracovnej skupiny pre základné práva a právne aspekty operácií v Egejskom mori (pracovná skupina FRaLO) sa predloží mechanizmus na hlásenie závažných incidentov;

    e) v súlade s článkom 110 nariadenia (EÚ) 2019/1896 sa zriadi plne funkčný systém monitorovania základných práv;

    f) úspešne sa vykoná odporúčanie č. 5 osobitnej správy Dvora audítorov 08/2021 (lehota: koniec roka 2021);

    g) operácie agentúry na podporu operácií súvisiacich s návratom z Maďarska sa pozastavia dovtedy, kým – a podľa záverov Súdneho dvora Európskej únie – rozhodnutia o návrate vydané maďarskými orgánmi nebudú zlučiteľné so smernicou o návrate a Chartou základných práv Európskej únie ([9]);

    vyzýva rozpočtový orgán, aby posúdil pokrok pri plnení týchto podmienok počas služobnej cesty na účely zistenia potrebných skutočností, ktorú v agentúre uskutoční v roku 2022 a na ktorej sa zúčastnia členovia Výboru Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu; domnieva sa, že nesplnenie týchto podmienok takisto zvyšuje riziko neudelenia absolutória za rozpočtový rok 2020; okrem toho sa v súlade s dohodou dosiahnutou počas posledného rozpočtového zmierovacieho postupu domnieva, že Komisia by mala vykonávať silnejšie kontrolné funkcie týkajúce sa agentúr; vyzýva Komisiu a agentúru, aby vysvetlili, ako sa zistené nedostatky, a to aj pokiaľ ide o prijímanie zamestnancov a obstarávanie, vyriešia v súvislosti s rozpočtom na rok 2022;

Prebiehajúce vyšetrovanie, ktoré vedie úrad OLAF

18. pripomína, že Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) potvrdil, že OLAF pracuje na vyšetrovaní týkajúcom sa agentúry; opätovne vyzýva agentúru, aby v plnej miere spolupracovala s úradom OLAF a informovala orgán udeľujúci absolutórium o ďalšom vývoji v tejto veci;

19. pripomína, že počas schôdze Výboru Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu 1. septembra 2021 zástupca generálneho riaditeľa Generálneho riaditeľstva Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti uviedol, že všetky vyšetrovania sa skončili a že žiadne z nich neviedlo k záverom, že došlo k zlému rozpočtovému alebo finančnému riadeniu alebo porušovaniu základných práv, alebo že agentúra odmietla dodržiavať povinnosti vyplývajúce z jej nariadenia;

Transparentnosť

20. opätovne poukazuje na znepokojenie, ktoré vyjadril Európsky parlament, týkajúce sa stretnutí agentúry so zástupcami odvetví súvisiacich s oblasťou činností agentúry v rokoch 2018 a 2019, keď väčšina zástupcov bola zo spoločností, ktoré nie sú uvedené v registri transparentnosti Únie; poukazuje na článok 118 nariadenia (EÚ) 2019/1896, v ktorom sa od agentúry vyžaduje zabezpečenie transparentnosti, čo sa týka lobizmu, a to prostredníctvom registra transparentnosti a zverejňovania všetkých stretnutí so zainteresovanými tretími stranami; víta rozhodnutie výkonného riaditeľa agentúry z 5. mája 2021 o registri transparentnosti agentúry; vyzýva agentúru, aby pravidelne informovala orgán udeľujúci absolutórium o zavedení a používaní tohto nástroja;

([9]) Rozsudok zo 17. decembra 2020, Európska komisia/Maďarsko, C-808/18, EU:C:2020:1029.

21. konštatuje, že agentúra má povinnosť zabezpečiť proaktívnu transparentnosť, ako sa uvádza v článku 114 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/1896; konštatuje, že v tomto článku sa tiež stanovuje, že takáto transparentnosť má svoje hranice, keďže sa musí zabezpečiť bez toho, aby sa odhalili operačné informácie, ktoré by v prípade zverejnenia ohrozili dosiahnutie cieľov operácií; berie na vedomie, že agentúra nemôže zverejniť osobné údaje v rozpore s právnym základom umožňujúcim spracovanie osobných údajov, ako sa stanovuje v článku 5 nariadenia (EÚ) 2016/679 ([10]); vyzýva Komisiu, aby zabezpečila záväzné pravidlá na ochranu informácií a údajov;

22. zdôrazňuje, že transparentnosť je všeobecným pravidlom, ktoré sa vzťahuje na agentúru, Komisiu a subjekty zúčastňujúce sa na konzultačnom fóre a je predpokladom vzájomnej dôvery a dobrej spolupráce;

Dodržiavanie základných práv

23. pripomína vytvorenie pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex, ktorú zriadil Výbor Európskeho parlamentu pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci; konštatuje, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex uverejnila 14. júla 2021 svoju správu o vyšetrovaní agentúry Frontex na účely zistenia potrebných skutočností v súvislosti s údajným porušovaním základných práv, ktorej cieľom bolo zhromaždiť „všetky relevantné informácie a dôkazy týkajúce sa údajných porušení základných práv, do ktorých bola agentúra zapojená, o ktorých bola informovaná a/alebo v prípade ktorých nekonala, vnútorné riadenie, postupy podávania správ a vybavovanie sťažností“; berie na vedomie, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex „nenašla presvedčivé dôkazy o priamom zavracaní migrantov na vonkajších hraniciach a/alebo o hromadnom vyhosťovaní agentúrou Frontex v závažných prípadoch, ktoré mohla preskúmať pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex“; pripomína, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex dospela k záveru, že agentúra mala „dôkazy na podporu tvrdení o porušovaní základných práv v členských štátoch, s ktorými uskutočnila spoločnú operáciu, ale nereagovala na tieto porušenia urýchlene, obozretne a účinne“ a že „výsledkom bolo, že agentúra Frontex nezabránila týmto porušeniam ani neznížila riziko budúcich porušení základných práv“; zároveň pripomína, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex takisto identifikovala nedostatky v rámci spolupráce s členskými štátmi, ktoré môžu brániť plneniu povinností agentúry v oblasti základných práv, a zdôraznila zodpovednosť členských štátov a Komisie, a to aj mimo ich úlohy v riadiacej rade; berie na vedomie najmä rozdelenie zodpovedností medzi agentúrou a členskými štátmi v súvislosti so základnými právami; berie na vedomie obmedzenia, s ktorými sa agentúra stretáva v praxi pri skúmaní dodržiavania základných práv len v súvislosti s aktívami financovanými alebo spolufinancovanými agentúrou; zdôrazňuje, že zamestnanci agentúry potrebujú právnu zrozumiteľnosť, najmä počas vysokorizikových misií na mori, a že Komisia a členské štáty musia zabezpečiť právne normy a jasnosť, pokiaľ ide o vykonávanie nariadenia (EÚ) 2019/1896 v súvislosti s rôznymi situáciami počas misií; konštatuje však, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex počas vyšetrovania zistila, že výkonný riaditeľ ignoroval odporúčania a rady, ktoré bývalý pracovník pre základné práva predkladal počas štyroch rokov ([11]), najmä pokiaľ ide o operácie agentúry v Maďarsku; vyzýva agentúru, aby Európskemu parlamentu predložila podrobnú správu, v ktorej uvedie svoje plány na vykonávanie odporúčaní pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex, ako aj pokrok, ktorý sa dosiahol;

24. konštatuje, že „pracovná skupina Európskeho parlamentu pre kontrolu agentúry Frontex zaujala stanovisko, že riadiaca rada by mala zohrávať oveľa aktívnejšiu úlohu pri uznávaní závažného rizika porušovania základných práv a pri prijímaní opatrení na zabezpečenie toho, aby Frontex plnil svoje negatívne a pozitívne povinnosti v oblasti základných práv zakotvené v nariadení“; konštatuje, že pracovná skupina Európskeho parlamentu pre kontrolu agentúry Frontex víta nové vnútorné postupy a pravidlá, ktoré agentúra vypracovala počas niekoľkých mesiacov pred zverejnením správy, aby sa zabezpečil súlad s nariadením (EÚ) 2019/1896, „ale naliehavo vyzýva oboch aktérov, aby ďalej zlepšovali dodržiavanie základných práv agentúrou prehodnotením jej vnútorných štruktúr a komunikácie, ako aj spolupráce s hostiteľskými členskými štátmi“; konštatuje, že pracovná skupina Európskeho parlamentu pre kontrolu agentúry Frontex „kladie dôraz na zodpovednosť členských štátov a Komisie, a to aj nad rámec ich úlohy v riadiacej rade“;

([10]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([11]) Správa o vyšetrovaní agentúry Frontex na účely zistenia potrebných skutočností v súvislosti s údajným porušovaním základných práv, bod 3 bod D, Úloha výkonného riaditeľa, odporúčania, uvádza, že „pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že výkonný riaditeľ nereagoval na mnohé prejavy obáv, odporúčania, stanoviská či pripomienky predložené pracovníkom pre základné práva počas štyroch rokov, ani na ne nereagoval“.

25. zdôrazňuje, že členovia mali prístup k informáciám, ktoré pracovnú skupinu pre kontrolu agentúry Frontex viedli k záveru, že bola „nedostatočná spolupráca výkonného riaditeľa pri zabezpečovaní súladu s niektorými ustanoveniami nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži, najmä pokiaľ ide o základné práva“; pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex tiež vyjadrila poľutovanie nad tým, že „opakovane odmietal vykonávať odporúčania Komisie zamerané na zabezpečenie súladu s novoprijatým nariadením“;

Vyšetrovanie, ktoré viedla európska ombudsmanka

26. víta závery strategického vyšetrovania, ktoré viedla európska ombudsmanka a ktoré sa týkalo mechanizmu agentúry na podávanie sťažností v súvislosti s údajným porušovaním základných práv (OI/5/2020/MHZ); berie na vedomie, že európska ombudsmanka sa nerozhodla ďalej sa touto záležitosťou zaoberať; konštatuje však nedostatky v mechanizme na podávanie sťažností, ktoré by mohli jednotlivcom skomplikovať oznamovanie údajných porušení základných práv a požadovanie nápravy; konštatuje, že európska ombudsmanka v tejto súvislosti zistila oneskorenia pri plnení povinností agentúry; berie na vedomie záväzok agentúry riešiť oblasti, v súvislosti s ktorými európska ombudsmanka predložila návrhy na zlepšenie;

27. vyjadruje znepokojenie nad zisteniami pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex, že pracovník pre základné práva a poradné fórum často neboli od začiatku zapojení do vypracúvania pravidiel, postupov a stratégií v otázkach týkajúcich sa základných práv, ako aj nad skutočnosťou, že riadiaca rada a výkonný riaditeľ dostatočne nezohľadnili stanoviská a odporúčania pracovníka pre základné práva a poradného fóra; vyzýva agentúru, aby od samého začiatku plne a aktívne zapájala pracovníka pre základné práva a poradné fórum do všetkých príslušných procesov; vyzýva výkonného riaditeľa, aby prehodnotil svoj vzťah s pracovníkom pre základné práva a poradným fórom a včas zohľadňoval všetky ich odporúčania; naliehavo vyzýva agentúru, aby v plnej miere vykonala odporúčania pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex a aby orgánu udeľujúcemu absolutórium podala správu o dosiahnutom pokroku;

28. naliehavo vyzýva agentúru, aby pri vykonávaní európskeho integrovaného riadenia hraníc zabezpečila dodržiavanie všetkých povinností v oblasti základných práv zakotvených v nariadení (EÚ) 2019/1896, a to z hľadiska politiky, ako aj operačných činností; vyzýva agentúru, aby účinne vykonávala odporúčania uvedené v správe pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex a uznesenie (EÚ) 2021/1615 a pravidelne informovala Európsky parlament o vykonávaní jej odporúčaní a prebiehajúcich operáciách vrátane závažných incidentov týkajúcich sa porušovania základných práv na vonkajších hraniciach a o tom, ako to agentúra riešila;

Vnútorné riadenie vrátane monitorovacej skupiny pre základné práva

29. so znepokojením opakuje, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex vyjadrila „znepokojenie nad tým, že výkonný riaditeľ oddialil prijatie troch zástupcov výkonného riaditeľa a upustil od delegovania nezávislých právomocí na nich“ a zároveň rozšíril svoj kabinet na 63 zamestnancov; pripomína, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex je veľmi znepokojená nedostatočným systémom bŕzd a protiváh v rámci agentúry; berie na vedomie, že riadiaca rada definovala právomoci troch zástupcov výkonného riaditeľa a že príslušné oznámenia o voľných pracovných miestach na tieto tri pozície boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie 24. marca 2021; vyzýva agentúru, aby podala orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o tom, aký pokrok sa dosiahol, čo sa týka prijímania týchto pracovníkov;

Monitorovacia skupina pre základné práva

30. vyjadruje poľutovanie nad dlhým oneskorením, pokiaľ ide o vymenovanie – výkonným riaditeľom – pracovníka pre základné práva a členov monitorovacej skupiny pre základné práva, na ktoré poukázala pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex, a to najmä vzhľadom na rozšírenie kabinetu výkonného riaditeľa agentúry; poznamenáva, že pracovník agentúry pre základné práva nastúpil do úradu 1. júna 2021; zdôrazňuje, že plán pracovných miest agentúry bol v roku 2020 znížený z 377 pracovných miest AD na 275 pracovných miest AD; uznáva, že to malo vplyv na celkovú personálnu štruktúru vrátane prijatia 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva; berie na vedomie vyhlásenia výkonného riaditeľa agentúry o ukončení náboru prvých 20 členov monitorovacej skupiny pre základné práva, ktorí začnú svoju odbornú prípravu 1. júna 2021, a o tom, že momentálne prebieha nábor ďalších 20 pracovníkov monitorovacej skupiny pre základné práva; vyjadruje svoje znepokojenie nad tým, že z uvedených 20 členov monitorovacej skupiny pre základné práva bolo päť prijatých na úrovni AD 7 a pätnásť na úrovni AST 4; pripomína, že Európsky parlament v správe pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex zdôraznil, že toto nižšie zaradenie môže ovplyvniť autoritu, autonómiu členov monitorovacej skupiny a prístup k utajovaným a citlivým informáciám, a tým aj ich účinnosť; pripomína, že sa požadovalo, aby agentúra zamestnala všetkých 40

členov monitorovacej skupiny pre základné práva na úrovni AD, aby sa zabezpečili najlepšie zručnosti a riadne nasadenie do operácií; pripomína však, že opravný koeficient pre zamestnancov v rôznych agentúrach je naďalej nízky, a uznáva, že nižšie platy môžu mať negatívny vplyv na európskych uchádzačov a môžu viesť k ťažkostiam pri prijímaní do zamestnania niektorými agentúrami; berie na vedomie silný nesúhlas pracovnej skupiny pre kontrolu agentúry Frontex so zbytočným oneskorením pri nábore členov monitorovacej skupiny pre základné práva, ktoré spôsobil výkonný riaditeľ; pripomína, že v nariadení (EÚ) 2019/1896 sa stanovuje, že do 5. decembra 2020 mala agentúra prijať aspoň 40 členov monitorovacej skupiny pre základné práva; je hlboko znepokojený tým, že táto povinnosť zostáva nesplnená, a trvá na tom, aby agentúra včas vymenovala zostávajúcich 20 členov monitorovacej skupiny pre základné práva, a to bez ďalšieho odkladu a v platovej triede AD, s cieľom zabezpečiť, aby tieto osoby mali na výkon svojich povinností potrebnú nezávislosť; pripomína najmä, že pracovná skupina pre kontrolu agentúry Frontex poznamenala, že „neobmedzený a neohlásený prístup k relevantným miestam, aktívam a informáciám“ má zásadný význam pre členov monitorovacej skupiny pre základné práva; zdôrazňuje tiež, že je potrebné, aby členské štáty plne spolupracovali s pracovníkom pre základné práva tým, že poskytnú dôkazy týkajúce sa vyšetrovaných prípadov; zdôrazňuje, že je nutné objasniť vyhlásenie agentúry, že zostávajúcich 20 členov monitorovacej skupiny pre základné práva vyberie z rezervného zoznamu AD 7 hneď, ako agentúre budú pridelené dodatočné pracovné miesta AD 7, pričom Komisia uviedla, že agentúre už bol pridelený dostatočný počet pracovných miest AD;

31. konštatuje, že v novembri 2019 nadobudli účinnosť nové pravidlá týkajúce sa mechanizmu na podávanie sťažností a že z týchto pravidiel vyplýva pracovníkovi pre základné práva väčšia zodpovednosť; víta prijatie aktualizovanej stratégie v oblasti základných práv riadiacou radou agentúry vo februári 2021; naliehavo vyzýva riadiacu radu agentúry, aby urýchlene prijala akčný plán v oblasti základných práv s cieľom vykonávať aktualizovanú stratégiu a zlepšiť mechanizmy monitorovania a podávania správ o porušovaní základných práv a vybavovanie sťažností v agentúre;

32. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 29. apríla 2021 ([12]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr; vyzýva agentúru, aby pravidelne predkladala orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o stave vykonávania plánu na riešenie problémov uvedených v rozhodnutí (EÚ, Euratom) 2021/1613.

([12]) Ú. v. EÚ L 340, 24.9.2021, s. 525.